

Kansanhuoltoministeriön päättös

**ruoan ja virvokkeiden sekä niiden
hintojen säännöstelystä**

30. I. 1942.

Selityksin varustettu.

Kansanhuoltoministeriö on tammikuun 30 päivänä 1942 antanut uuden päätöksen ravitsemisliikkeissä tarjoitavan ravinnon ja virvokkeiden sekä niiden hintojen säännöstelystä. Kun aikaisemman, samaa asia tarkoittavan, 12 päivänä elokuuta 1941 annetun päätöksen noudattamisessa on havaittu virheellisyyksiä, jopa ilmeisiä rikkomuksiakin, jotka ovat johtuneet siitä, että asianomaiset liikkeenharjoittajat ja niiden toimintaa valvovat elimet eivät ole tarpeeksi tarkoin perehtyneet mainitun päätöksen sisältöön eikä sen johdosta lähetettyihin kiertokirjeisiin, on tässä kirjasessa päätöksen asianomaisen pykälän jälkeen esitetty ne seikat, joihin päätöksen alaisten tulee ennen kaikkea kiinnittää huomiotaan.

Uusi päätös, jolla on kumottu 12 päivänä elokuuta 1941 annettu päätös, on pääasiassa samansisältöinen kuin vanha. Muutokset kohdistuvat pykäliin 2 ja 3.

Pykälässä 2 on suoritettu eri hinnoitteluryhmissä erinäisiä, pääasiassa liikevaihtoveron koroituksesta johtuvia tarkistuksia. Liikevaihtoveron koroituksesta n. s. anniskeluravintoloiden kohdalla 10:stä 12 %:iin on 3 §:n loppuun sisällytetty määräys. Lisäksi on tullut uusi 12 § jonka perusteella kansanhuoltoministeriö voi erikoistapauksissa myöntää poikkeuksia päätöksen määräyksistä.

Kansanhuoltoministeriön päätös

ravitsemisliikkeissä tarjoiltavan ravinnon ja virvokkeiden sekä niiden hintojen säännöstelystä.

Annettu Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 1942.

Kansanhuoltoministeriö on valtioneuvoston 21 päivänä toukuuta 1941 ravitsemisliikkeissä tarjoiltavan ravinnon ja virvokkeiden sekä niiden hintojen säännöstelystä antaman päätöksen 3 §:n ja 12 päivänä kesäkuuta 1941 hintojen säännöstelystä antaman päätöksen 10 §:n nojalla määrännyt:

1 §.

Ravitsemisliikkeellä tarkoitetaan tässä päätöksessä paitsi varsinaisia ravitsemisliikkeitä myöskin majoitusliikkeiden yhteydessä tai muuten yleisesti maksusta tapahtuvaa ravinnon ja virvokkeiden tarjoilua.

Kuten pykälän sanamuodosta selviää, kuuluu tämän päätöksen alaisuuteen, paitsi varsinaiset ravitsemisliikkeet, s. o. hotellit, ravintolat, kahvilat y. m., myös kaikki sellainen ravinnon ja virvokkeiden tarjoilu, joka tapahtuu yleisesti maksua vastaan. Tämän mukaisesti ovat myöskin sellaiset kuin lepokodit, täysihoidot, matkustajakodit, joissa tarjoillaan ravintoa tai virvokkeita, työmaiden ja tehtaiden sekä muiden laitosten ruokalat, talojen keskuskeittiöt ja myyntikojut eli kioskit, päätöksen alaisia ja velvolliset hankkimaan hinnoitteluryhmityspäätöksen. Sama koskee myöskin teattereiden ja elokuvateattereiden auloissa ja eteisissä tapahtuvaa ravinnon ja virvokkeiden tarjoilua ja myyntiä.

2 §.

Ylimmäksi hinnoiksi, joilla ravitsemisliikkeissä saadaan tarjoilla ravintoa ja virvokkeita vahvistetaan toistaiseksi:

N i m i k e	H i n n o i t t e l u r y h m ä							
	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Naudanlihasta:</i>								
1. merimiespihvi ja höystö	13:—	12:—	9:25	8:50	8:25	7:50	6:50	6:—
2. muhennos, mureke, bitoks, pyörykät, pihvi, kyljys, kaalikääryleet ja muu jauhelihavalmiste	12:—	11:—	8:75	8:—	7:75	7:—	6:—	5:50
3. edellä mainitut, tilauksesta valmistetut (à la carte)	17:50	16:—	13:—	12:—	11:—	10:—		
4. laatikko (vuoka)	10:—	9:25	6:75	6:25	6:—	5:50	4:50	4:25
<i>Vasikanlihasta:</i>								
11. muhennos, mureke ja muu jauhelihavalmiste	13:—	12:—	9:25	8:50	8:25	7:50	6:50	6:—
12. jauhelihavalmiste, tilauksesta valmistettu (à la carte)	17:50	16:—	13:—	12:—	11:—	10:—		
<i>Sianlihasta:</i>								
21. muhennos ja silavaperunapaistos	15:25	14:—	11:—	10:—	9:25	8:50	7:75	7:—
22. laatikko, sorkat, porsaanhyttelö ja silavakakku	13:—	12:—	9:25	8:50	8:25	7:50	6:50	6:—
23. sianlihakastike	14:25	13:—	10:50	9:50	8:75	8:—	7:—	6:50
24. jauhelihavalmiste, tilauksesta valmistettu (à la carte)	22:—	20:—	16:50	15:—	13:50	12:50		
<i>Lampaanlihasta:</i>								
31. lammaskaali ja muhennos sekä muu valmiste	16:50	15:—	11:50	10:50	9:75	9:—	8:25	7:50
32. edellä mainitut, tilauksesta valmistetut (à la carte)	24:—	22:—	17:50	16:—	14:75	13:50		

Poron- ja hirvenlihasta:

41. pihvi ja savustetusta lihasta valmistettu annos	26:—	24:—	18:50	17:—	16:50	15:—	13:50	12:—
42. edellämmainitut, tilauksesta valmistetut (à la carte)	32:—	29:—	22:—	20:—	18:50	17:—		
43. paisti ja höystö	24:—	22:—	17:50	16:—	14:75	13:50	12:—	11:—
44. laatikko (vuoka)	17:50	16:—	13:—	12:—	11:—	10:—	8:75	8:—

Sekalihavalmisteet:

51. pannu, tilauksesta valmistettu (à la carte) ..	28:50	26:—	21:—	19:—	17:50	16:—		
52. kateenkorva, tilauksesta valmistettu (à la carte)	32:—	29:—	22:—	20:—	18:50	17:—		
53. munuainen ja kieli, koko lihasta	15:50	14:—	11:—	10:—	9:25	8:50	7:75	7:—
54. edellämmainitut, tilauksesta valmistetut (à la carte)	21:—	19:—	14:50	13:—	11:50	10:50		
55. kuorukat, lihaperunahakkelus (pyttypannu), syltö, jatkettu sekaliha- ja maksaruoka sekä laatikko (vuoka)	11:—	10:—	7:75	7:—	6:—	5:50	5:—	4:50
56. aivot, sydän ja keuhkot sekä niihin verrattavat	10:—	9:—	7:—	6:50	6:—	5:50	5:—	4:50
57. veri	8:75	8:—	6:50	6:—	5:50	5:—	4:50	4:—

Metsä- ja vesilinnuista, jäniksestä ja kaniinista sekä siipikarjasta:

61. pyy ja peltopyy, 1/2 lintua	52:—	48:—	46:—	42:—	39:—	36:—	33:—	30:—
62. teeri ja riekko	52:—	48:—	46:—	42:—	39:—	36:—	33:—	30:—
63. metso	45:—	41:—	39:50	36:—	34:—	31:—	28:50	26:—
64. kana ja vesilinnut	35:—	32:—	27:50	25:—	23:50	21:50	20:—	18:—
65. kananpoika	38:—	35:—	32:—	30:—	28:—	26:—		
66. metsä- ja vesilinnuista tai siipikarjasta valmistettu laatikko, kuorukka, höystö, hyytelö ja niihin verrattava	26:—	24:—	18:50	17:—	15:50	14:50	13:—	12:—
67. hanhi, fasaani, kalkkuna, jänis ja kaniini, hankintahintaan saadaan lisätä myyntihinnasta laskien	58 %	52 %	48 %	43 %	43 %	38 %	38 %	33 %

Munaruokat:

71. munakas (naturell) (2 munaa), sekä munakokeli (2 munaa)	16:50	15:—	11:50	10:50	9:75	9:—	8:25	7:50
72. edellä mainitut (1 muna)	12:—	11:—	8:75	8:—	7:75	7:—	6:—	5:50

Nimike	Hinnotteluryhmä							
	1	2	3	4	5	6	7	8
73. munakas, täytteenä lintua, kinkkua, hilloa, par-saa, herkkusientä, kanaa, kananmaksaa tai lohta (2 munaa)	23:—	21:—	15:—	14:—	13:—	12:—	11:—	10:—
74. edellä mainitut (1 muna)	16:50	15:—	11:50	10:50	9:75	9:—	8:25	7:50
75. munakas (2 munaa), täytteenä lihaa, kalaa, vihanneksia tai sienä	20:—	18:—	14:50	13:—	12:—	11:—	10:—	9:—
76. edellä mainitut (1 muna)	15:—	14:—	10:75	10:—	9:25	8:50	7:75	7:—
77. munalaatikko ja erikoismunaruokat (1 muna), joissa on riistaa tai ulkolaista säilykettä	22:—	20:—	16:50	15:—	13:50	12:50		
78. munalaatikko ja erikoismunaruokat (1 muna), joissa on lihaa, vihanneksia tai kalaa	21:—	19:—	14:50	13:—	11:—	10:—	8:75	8:—
79. paistettu muna	5:—	4:50	4:25	4:—	3:75	3:50	3:50	3:25
80. keitetty tai rikottu muna	4:75	4:25	4:—	3:75	3:50	3:25	3:25	3:—
<i>Kalaruokat:</i>								
paistettu, savustettu, pariloitu, hyytelöity, mu-hennettu tai keitetty kala (annokseen on käy-tettävä 250 grammaa perkaamatonta kalaa, paitsi lohta 125 grammaa perattuna).								
91. ostohinnan ollessa mk 5:95 kg	9:75	9:—	6:50	6:—	6:—	5:50	4:75	4:50
92. » » » 6:— »	12:—	11:—	8:75	8:—	7:50	7:—	6:—	5:50
93. » » » 7:— »	13:—	12:—	9:75	9:—	8:—	7:50	6:50	6:—
94. » » » 8:— »	15:—	14:—	10:75	10:—	9:25	8:50	7:50	7:—
95. » » » 10:— »	17:50	16:—	13:—	12:—	10:75	10:—	8:75	8:—
96. » » » 12:— »	19:50	18:—	14:—	13:—	12:—	11:—	9:75	9:—
97. » » » 13:50 »	20:50	19:—	14:50	13:50	12:50	11:50	10:25	9:50
98. » » » 15:— »	21:50	20:—	15:—	14:—	13:—	12:—	10:75	10:—
99. » » » 17:50 »	23:—	21:—	16:—	15:—	14:—	13:—	11:50	10:50
100. » » » 20:— »	24:—	22:—	17:50	16:—	15:—	14:—	12:—	11:—
101. » » » 22:50 »	25:—	23:—	18:—	16:50	15:50	14:50	12:50	11:50

102.	ostohinnan ollessa mk	25:—	29:95	kg	26:—	24:—	18:50	17:—	16:—	15:—	13:—	12:—
103.	»	»	30:—	39:95	»	28:—	26:—	20:50	19:—	17:50	16:—	14:—
104.	»	»	40:—	49:95	»	29:—	27:—	21:50	20:—	18:50	17:—	15:—
105.	»	»	50:—	59:95	»	30:—	28:—	23:—	21:—	19:50	18:—	16:—
106.	»	»	60:—	69:95	»	32:—	30:—	25:—	23:—	21:50	20:—	17:50
107.	»	»	70:—	79:95	»	35:—	32:—	26:—	24:—	23:—	21:—	18:50
108.	»	»	80:—	89:95	»	38:—	35:—	27:—	25:—	24:—	22:—	20:—
109.	»	»	90:—	99:95	»	41:—	38:—	30:—	28:—	26:—	24:—	21:50
110.	»	»	100:—	»	47:—	43:—	35:—	32:—	30:—	28:—	25:—	23:—
paistettu ja pariloitu silakka, (annoksessa tulee olla 200 grammaa silakkaa)												
111.	ostohinnan ollessa mk	4:—	4:95	kg	8:—	7:50	5:75	5:25	4:75	4:50	4:—	3:75
112.	»	»	5:—	5:95	»	8:75	8:—	6:50	6:—	5:50	5:—	4:25
113.	»	»	6:—	6:95	»	9:25	8:50	6:75	6:25	6:—	5:50	4:50
114.	»	»	7:—	7:95	»	9:75	9:—	7:—	6:50	6:25	5:75	4:75
115.	»	»	8:—	8:95	»	10:25	9:50	7:50	7:—	6:50	6:—	5:25
116.	»	»	9:—	9:95	»	10:75	10:—	7:75	7:25	6:75	6:25	5:50
117.	»	»	10:—	11:95	»	12:—	11:—	8:75	8:—	7:50	7:—	6:50
118.	»	»	12:—	»	13:—	12:—	9:75	9:—	8:—	7:50	6:—	6:—
119. silakkapihveissä, tomaattisilakoissa, silakkakäärleissä ja niihin verrattavissa saadaan lisätä edellä mainittuihin hintoihin												
120.	kalalaatikko (vuoka), lohesta tai siasta	3:25	3:—	2:25	2:—	1:—	1:—	—:50	—:50			
121.	kalalaatikko (vuoka), muusta kalasta	13:—	12:—	9:25	8:50	8:—	7:50	6:50	6:—			
122.	kalapyörykät sekä -mureke, -vanukas, -kyljys ja -pihvi	10:25	9:50	7:50	7:—	6:50	6:—	5:25	4:75			
123.	kalasäilykkeet, hankintahintaan saadaan lisätä myyntihinnasta laskettuna	12:—	11:—	8:75	8:—	7:50	7:—	6:—	5:50			
124.	sillisalaatti	58%	52%	48%	43%	43%	38%	38%	33%			
125.	silakkalaatikko	8:—	7:50	5:75	5:25	4:75	4:50	4:—	3:75			
125. silakkalaatikko												
suolal ohiaannos(annoksessa tulee olla 75 grammaa lohta)												
126.	ostohinnan ollessa mk	60:—	79:95	kg ...	19:50	18:—	14:—	13:—	12:—	11:—	9:75	9:—
127.	»	»	80:—	99:95	» ...	21:50	20:—	15:—	14:—	13:—	12:—	10:75
128.	»	»	100:—	129:95	»	28:—	26:—	20:50	19:—	17:50	16:—	14:—

Nimike	Hinnotteluryhmä							
	1	2	3	4	5	6	7	8
129. ostohinnan ollessa mk 130: — 159: 95 kg ..	35:—	32:—	25:—	23:—	21: 50	20:—	17: 50	16:—
130. » » » 160: — » ..	44:—	40:—	30:—	28:—	26:—	24:—	22:—	20:—
<i>Keitot:</i>								
131. lihaliemi ja siitä valmistetut halvemmat keitot, kuten kaali-, luu-, peruna-, lanttu-, herne-, porkkana- ja niihin rinnastettava keitto	7: 50	7:—	5: 50	5:—	3: 75	3: 50	3: 25	3:—
132. lihaliemestä edellä mainittuun tapaan valmistettu keitto, jossa on lihaa 50 gr (raakapaino)	8: 75	8:—	6: 50	6:—	4: 25	4:—	3: 50	3: 25
133. sose-, silakka- ja vihannekeitto	9: 25	8: 50	7:—	6: 50	4: 75	4: 25	3: 75	3: 50
kalakeitto muusta kalasta (annokseen on valmistettaessa käytettävä 150 gr perkaamatonta kalaa)								
134. ostohinnan ollessa mk 10: — 12:— kg	8: 75	8:—	6: 50	6:—	5: 50	5:—	4: 25	4:—
135. » » » 12:— 15:— »	10: 75	10:—	7: 50	7:—	6: 50	6:—	5: 50	5:—
136. » » » 15:— 20:— »	13:—	12:—	9: 25	8: 50	8:—	7: 50	6: 50	6:—
137. erikoiskeitto, kuten borsch-, porsa-, kana-, kala-seljankka-, kukkakaali-, lintu-, rosolnik- ja mustajuuri- sekä niihin verrattava keitto ...	13:—	12:—	9: 75	9:—	8: 25	7: 50	6: 50	6:—
<i>Vihannes-, makarooni ja sieniruokat sekä hedelmät:</i>								
141. kyljys, pihvi, pyörökät ja piirakka-annos	12:—	11:—	7: 75	7:—	6: 50	6:—	5: 50	5:—
142. laatikko (vuoka)	8: 75	8:—	6: 50	6:—	5: 50	5:—	4: 25	4:—
143. säilykkeet, vihannekset ja hedelmät; hankintahintaan saadaan lisätä myyntihinnasta laskien	58 %	52 %	48 %	43 %	43 %	38 %	38 %	33 %
<i>Jälkiruokat:</i>								
151. hedelmistä ja marjoista valmistettu kiisseli sekä pannukakku ja köyhät ritarit	7: 50	7:—	5: 50	5:—	4: 25	4:—	3: 75	3: 50

152. hedelmistä ja marjoista valmistettu hyytelö, vanukas ja ohukaiset	8:—	7:50	5:75	5:25	4:50	4:25	4:—	3:75
153. jäätelö	10:75	10:—	7:50	7:—	6:50	6:—	5:50	5:—
154. jäätelö hillon kanssa, hedelmäsalaatti ja -hilloke	13:—	12:—	9:25	8:50	8:—	7:50	6:50	6:—
155. leivos ja leivonnaiset kastikkeineen ja lisäkkeineen	8:75	8:—	6:50	6:—	5:50	5:—	4:25	4:—
<i>Kylmät ruoat:</i>								
161. silli- tai suolakalatarjotin, vähintään 2 lajia sekä leipä ja perunat	9:75	9:—	7:—	6:50	6:—	5:50	4:75	4:50
162. kylmäruokatarjotin, vähintään 5 lajia, sekä leipä ja perunat, tai alkupalat (sandwiches) 5 kpl.	21:50	20:—	15:—	14:—	13:—	12:—	10:75	10:—
163. kylmäruokatarjotin, vähintään 7 lajia sekä leipä ja perunat	26:—	24:—	18:50	17:—	17:—	15:—	13:—	12:—
164. erikoiskylmäruokatarjotin, vähintään 7 lajia, kuten lohta, savustettua siikaa ja muita niihin verrattavia sekä leipä ja perunat	38:—	35:—	29:50	27:—				
<i>Makkararuuat:</i>								
171. makkaramuhenno ja -laatikko (vuoka)	9:75	9:—	6:50	6:—	6:—	5:50	4:75	4:50
172. paistettu makkara	12:—	11:—	8:75	8:—	7:50	7:—	6:—	5:50
173. paistetut ja keitetyt nakit tai makkara-stroganoff	13:—	12:—	9:25	8:50	8:—	7:50	6:50	6:—
174. nakki-stroganoff	15:—	14:—	10:75	10:—	9:25	8:50	7:50	7:—
175. makkara-annokset, tilauksesta valmistetut (à la carte)	21:50	20:—	15:—	14:—	13:—	12:—		
<i>Puurot ja vellit:</i>								
181. veteen keitetty	4:25	4:—	3:—	2:75	2:50	2:25	2:—	1:75
182. maitoon (kuorittuun) keitetty	5:50	5:—	3:75	3:50	3:—	2:75	2:75	2:50
<i>Makeat puurot ja keitot:</i>								
191. makea puuro ja puolukka-, karpalo-, raparperi-, kaura-, ruusumarja-, viinimarja-, mustikka- tai sekamehukeitto	6:50	6:—	4:75	4:50	3:75	3:50	3:25	3:—
192. makea keitto kuivatuiista tai tuoreista hedelmistä ja marjoista, joita ei edellä mainita ..	7:50	7:—	5:50	5:—	4:—	3:75	3:50	3:25

Nimike	Hinnotteluryhmä							
	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Lämpimät voileivät (ilman muna):</i>								
201. lihasta, kalasta ja vihanneksista	14:—	13:—	10:50	9:50	8:75	8:—	7:—	6:50
<i>Voileivät:</i>								
211. silakka- ja rosollivoileipä	5:50	5:—	3:75	3:50	3:—	2:75	2:75	2:50
212. makkara-, juusto- ja sillipunajuurivoileipä ..	6:50	6:—	5:—	4:50	3:75	3:50	3:25	3:—
213. muna-anjovis-, kääresyltty-, vasikka-kurkku-, suolaliha-, maksapasteija- ja munasillivoileipä	9:75	9:—	7:25	6:50	6:—	5:50	4:75	4:50
214. kinkku-, poro- ja italialainen salaattivoileipä ..	10:75	10:—	8:—	7:—	6:50	6:—	5:50	5:—
215. mät-, savusiika-, lohi-, vega-, tartari- ja niihin verrattava voileipä	15:—	14:—	11:—	10:—	9:25	8:50	7:50	7:—
<i>Ateriat:</i>								
221. puuroaamiainen, johon kuuluu leipä ja muna, leikkele tai salaatti, puuro ja maito tai mehu sekä kupillinen kahvia	16:—	14:—	12:—	11:—	11:—	10:—	8:75	8:—
222. pika-aamiainen, johon kuuluu leipä, 3 lajia leikkeleitä tai 2 alkupalaa sekä lämmin ruoka ja kahvi tahi puuro maidon tai mehun kanssa	22:—	20:—	15:50	14:—	13:50	12:—	11:—	10:—
223. lounas, johon kuuluu leipä, lämmin ruoka ja kahvi tahi puuro maidon tahi mehun kanssa	18:—	16:—	14:50	13:—	12:—	11:—	10:—	9:—
224. lounas, johon kuuluu leipä, yleinen kala- ja vihannespöytä tai kylmäruokatarjotin (vähin- tään 5 lajia) ja lämmin ruoka	26:50	24:—	19:—	17:—	17:—	15:—	13:—	12:—
225. lounas, johon kuuluu leipä, yleinen kala- ja vi- hannespöytä pikkulämminruokineen ja lämmin ruoka	31:—	28:—						
226. päivällinen, johon kuuluu leipä ja 2 ruokalaija	20:—	18:—	14:50	13:—	12:—	11:—	10:50	9:50
227. päivällinen, johon kuuluu leipä ja 3 ruokalajia	28:50	26:—	22:—	20:—	18:—	16:—	14:50	13:—

228. päivällinen, johon kuuluu vähintään 4 alkupalaa tai vähintään 5 lajia leikkeleitä ja leipä sekä 2 ruokalajia	33:—	30:—	24:—	22:—	20:—	18:—	16:50	15:—
229. päivällinen, johon kuuluu vähintään 4 alkupalaa tai vähintään 5 lajia leikkeleitä ja leipä sekä 3 ruokalajia	40:—	36:—	28:50	26:—	24:—	22:—	20:—	18:—
230. illallinen, johon kuuluu vähintään 4 alkupalaa tai vähintään 5 lajia leikkeleitä ja leipä sekä lämmin ruoka	33:—	30:—	24:—	22:—	20:—	18:—	16:50	15:—
231. illallinen, johon kuuluu vähintään 4 alkupalaa tai vähintään 5 lajia leikkeleitä ja leipä sekä 2 ruokalajia	40:—	36:—	28:50	26:—	24:—	22:—	20:—	18:—
232. illallinen, johon kuuluu vähintään 4 alkupalaa tai vähintään 5 lajia leikkeleitä ja leipä sekä 3 ruokalajia	46:—	42:—	33:—	30:—	29:—	26:—	23:—	21:—
233. teeillallinen, johon kuuluu leipä, vähintään 5 lajia leikkeleitä ja tee	26:50	24:—	18:50	17:—	16:50	15:—	13:—	12:—
<i>Juomat:</i>								
241. maito, 20 sl, lasi tai pullo	2:25	2:—	1:75	1:50	1:50	1:25	1:25	1:—
242. maito, 30 sl, pullo	2:75	2:50	2:25	2:—	2:—	1:75	1:75	1:50
243. piimä ja kuorittu maito, 20 sl, lasi	1:75	1:50	1:50	1:25	1:—	1:—	1:—	—:75
243a. kalja tai kylmä vesi, lasi	1:50	1:50	1:25	1:25	—:75	—:75	—:50	—:50
244. piimä, 30 sl, pullo	2:25	2:—	2:—	1:75	1:75	1:50	1:25	1:25
245. pilsneri, 1 lk., $\frac{1}{4}$ pullo	10:—	9:—	8:25	7:50	7:25	6:50	5:75	5:25
246. » I » $\frac{1}{2}$ »	7:75	7:—	6:25	5:75	5:50	5:—	4:50	4:—
247. » I » vakiopullo	8:75	8:—	7:50	6:75	6:25	5:75	5:25	4:75
248. vichy ja engl. sooda, $\frac{1}{2}$ -pullo	7:75	7:—	4:75	4:25	3:75	3:50	3:—	2:75
249. » » » $\frac{1}{4}$ - »	6:75	6:25	4:—	3:75	3:25	3:—	2:75	2:50
250. limonaadi ja sitruunasooda, $\frac{1}{2}$ -pullo	8:75	8:—	5:25	4:75	4:25	4:—	3:50	3:25
251. sitruunasooda, $\frac{1}{4}$ -pullo	8:25	7:50	5:—	4:50	4:—	3:75	3:25	3:—
252. oranja, pommac, valencia ja niihin verrattava	10:25	9:50	6:25	5:75	5:25	4:75	4:—	3:75
253. luonnon mehu, kylmä, lasi	6:25	5:50	4:—	3:75	3:50	3:25	3:—	2:75
254. » » kuuma, »	6:50	6:—	4:75	4:25	3:75	3:50	3:25	3:—
255. mehukeitto	3:25	3:—	2:25	2:—	2:—	1:75	1:75	1:50
256. puolukkamehu, »kansanmehu» ja kaikki keino-mehut, kylmä	3:25	3:—	2:25	2:—	2:—	1:75	1:75	1:50

Nimike	Hinnoitteluryhmä							
	1	2	3	4	5	6	7	8
257. samoin, kuuma	3: 75	3: 50	2: 50	2: 25	2: 25	2: —	2: —	1: 75
258. kahvi (korvike), annos	7: —	6: 50	5: —	4: 50	3: 75	3: 50	3: 25	3: —
259. » » iso kuppi	3: 75	3: 50	2: 75	2: 50	2: —	1: 75	1: 75	1: 50
260. » » pieni kuppi	3: 50	3: 25	2: 50	2: 25	1: 75	1: 50	1: 50	1: 25
261. tee tai teenkorvike tai n. s. hopeatee, lasi tai kuppi	4: 25	4: —	3: 25	3: —	2: —	1: 75	1: 75	1: 50
262. tee tai teenkorvike tai n. s. hopeatee, annos..	7: —	6: 50	5: —	4: 50	3: 75	3: 50	3: 25	3: —
263. kaakao	7: 50	7: —	5: 50	5: —	4: 25	4: —	3: 75	3: —
264. kuuma vesi, lasi tai kuppi (sokeri)	3: —	2: 75	2: —	1: 75	1: 50	1: 50	1: 25	1: 25
<i>Leipä- ym. annokset:</i>								
291. ruokaleipä, annos	2: 50	2: 50	1: 50	1: 50	1: 25	1: —	—: 75	—: 75
292. kappalekahvileipä, kuten wieninpulla tai korva- puusti (66 $\frac{2}{3}$ gr) tai kasvistäytteen piirakka, joka sisältää viljatuotteita 12 $\frac{1}{2}$ gr (kuiva- paino) tai karjalanpiirakka (ryynitäyte), ko- konaispaino 60—70 gr	3: —	2: 75	2: —	1: 75	1: 75	1: 50	1: 50	1: 25
292a. pastei, kala- tai kasvistäytteen, 25 gr vilja- tuotetta (kuivapaino)	3: 75	3: 50	2: 50	2: 25	2: 25	2: —	2: —	1: 75
293. samoin 33 $\frac{1}{3}$ gr	2: 25	2: —	1: 75	1: 50	1: 25	1: —	1: —	—: 75
294. kahvileipäannos (66 $\frac{2}{3}$ gr)	5: —	4: 50	3: 25	3: —	2: 75	2: 50	2: 50	2: 25
295. leivos	3: 25	3: —	2: 25	2: —	2: —	1: 75	1: 75	1: 50
296. paahdettu leipä, 3 viipaletta	4: 25	4: —	3: 25	3: —	2: 75	2: 50	2: 25	2: —
297. margariini 10 gr	2: 25	2: —	1: 75	1: 50	1: 25	1: —	—: 75	—: 75
298. sitruunaviipale	2: 25	2: —	1: 25	1: —	1: —	—: 75	—: 50	—: 50
299. marmelaadi, kultakin täydeltä 10 gr:lta	2: 25	2: —	1: 50	1: 50	1: —	1: —	—: 75	—: 75
300. juustot, hankintahintaan saadaan lisätä myynti- hinnasta laskien	58 %	52 %	48 %	43 %	43 %	38 %	38 %	33 %
310. tulitikut, rasia	2: —	2: —	1: 75	1: 75	1: 50	1: 50	1: 25	1: 25

Edelläolevassa taulukossa esitetyt hinnat ovat *ylimmäishintoja*, joihin ei saa tehdä mitään lisäyksiä. Niissä liikkeissä, joissa peritään n. s. *palveluraha*, ei sitä saa liittää eri nimikkeiden hintoihin, vaan se on lisättävä laskun loppuun yhtenä erillisenä summana. Liikevaihtovero sisältyy myös taulukon nimikkeiden hintoihin.

On esiintynyt tapauksia, jolloin tässä päätöksessä tarkoitetut ravitsemisliikkeet ovat tarjoilleet annoksia tai aterioita, jotka eivät esiinny 2 §:n nimikkeistössä ja veloittaneet niistä mielivaltaisesti. Tämän johdosta huomautetaan, ettei se ole sallittua, vaan on kaiken tarjoillun ravinnon ja virvokkeiden sovelluttava johonkin tämän pykälän nimikkeeseen sekä sisällyksensä että hintansa puolesta eikä tästä saa poiketa edes asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella.

Eräät ravitsemisliikkeet ovat myöskin ruvenneet kiertämään päätöksen määräyksiä pienentämällä aterioita ja annoksia tai jättämällä niistä pois jonkin osan, joka aikaisemmin on niihin kuulunut, mikä on selvästi päätöksen vastaista. Samoin on kielletty aterioiden ja annosten osittelu siten, että niihin kuuluvat osat tai lisäkkeet, kuten perunat, salaatti, kastikkeet j. n. e. veloitetaan erikseen, tai että niitä tarjotaan totutusta tavasta poikkeavasti vain murto-osa.

Yleisenä ohjeena on pidettävä, että aterioihin ja annoksiin on sisällytettävä kaikki niihin aikaisemmin kuuluneet aineet ja lisäkkeet, kuitenkin annetut säännöstelymääräykset huomioonottaen, ja on veloitus suoritettava ravitsemisliikkeille määrätyn hinnoitteluryhmän ja päätöksen 2 §:n nimikkeiden mukaan.

3 §.

Ravitsemisliikkeet luetaan 2 §:ssä mainittuihin hinnoitteluryhmiin seuraavasti:

1 tai 2 ryhmään kuuluvat ravintolavaunut sekä ne hotelli-ravintolat ja muut I luokan ravintolat, kerhoravintolat sekä lentoasemien ravintolat, jotka kansanhuoltoministeriö hakemuksesta hyväksyy sanottuihin ryhmiin;

3 tai 4 ryhmään kuuluvat ne hotelliravintolat, I luokan ravintolat, kerhoravintolat ja lentoasemien ravintolat, joita ei ole hyväksytty 1 eikä 2 ryhmään sekä I luokan kahvilat;

5 tai 6 ryhmään kuuluvat II luokan ravintolat, II luokan kahvilat, I luokan ruokalot sekä rautatieasemilla ja matkustajakotien yhteydessä tapahtuva ravinnon ja virvokkeiden tarjoilu sekä lisäksi ne II luokan ruokalot, jotka kansanhuoltoministeriö hakemuksesta hyväksyy 5 tai 6 ryhmään;

7 tai 8 ryhmään kuuluvat ne II luokan ruokalat, joita ei ole hyväksytty 5 eikä 6 ryhmään sekä III luokan ruokalat ja III luokan kahvilat, työmaaruokalat, tilapäisruokalat, ravinnon- ja kahvinlähettämöt, ravinnon ja virvokkeiden myyntikojut, yömajojen yhteydessä tapahtuva virvokkeiden myynti sekä muu tässä mainitsematon yleisesti harjoitettu maksusta tapahtuva ravinnon ja virvokkeiden tarjoilu.

Rannikko- ja sisävesiliikenteessä olevissa matkustaja-aluksissa tapahtuva ravinnon ja virvokkeiden tarjoilu kuuluu 3 tai 4 ryhmään, jos alus on oikeutettu kuljettamaan yli 100 matkustajaa, muuten 5 tai 6 ryhmään.

Kansanhuoltoministeriö voi, milloin paikkakunnan yleinen elintaso tai ravitsemisliikkeen laatu tai muut näihin verrattavat syyt sitä edellyttävät, määrätä ravitsemisliikkeen kuuluvaksi ylempään tai alempaan hinnoitteluryhmään kuin mihin liike edelläolevien yleisten määräysten mukaan kuuluisi. Jos ravitsemisliike haluaa siirtoa toiseen hinnoitteluryhmään, on hakemus siitä annettava liikkeen sijaitsemispaikan kansanhuoltolautakunnalle, joka toimittaa sen oman lausuntonsa ohella kansanhuoltoministeriölle. Hakemukseen on liitettävä oikeaksi todistettu jäljennös lääninhallituksen antamasta luvasta harjoittaa kysymyksessä olevaa liikettä.

Ne liikkeet, jotka suorittavat liikevaihtoveroa 12 %, kuuluvat johonkin hinnoitteluryhmistä 1, 3, 5 tai 7 ja ne liikkeet, jotka suorittavat liikevaihtoveroa, 4 %, kuuluvat johonkin hinnoitteluryhmistä 2, 4, 6 tai 8, jollei kansanhuoltoministeriö 1 tai 3 momentin nojalla antamassaan päätöksessä ole yksityistapauksessa toisin määrännyt.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, mihin hinnoitteluryhmään jokin ravitsemisliike kuuluu tai siitä, onko liike tämän päätöksen alainen, ratkaisee asian kansanhuoltoministeriö.

Tämän pykälän alkukohdista selviää, että hinnoitteluryhmituksen pohjana on ravitsemisliikkeille lääninhallitusten päätöksiä perusteella mää-

rätyt luokat, jotka on vahvistettu 18 päivänä helmikuuta 1938 majoitus- ja ravitsemisliikkeistä annetussa asetuksessa. Samoin edelläolevan pykälän kahdeksannesta kohdasta selviää liikevaihtoveroprosentin vaikutus ravitsemisliikkeen hinnoitteluryhmitykseen. Sen perusteella ovat korkeampaa liikevaihtoveroprosenttia noudattavat liikkeet määrättyt parittomiin ryhmiin ja alemmaa noudattavat parillisiin. Kuitenkin on kansanhuoltoministeriö tehnyt tästä eräitä poikkeuksia. Tässä yhteydessä on ravitsemisliikkeiden huomioitava, että jos liikevaihtoveroprosentti anniskelukiellon tai muun syyn tähden alenee, on ravitsemisliikkeen ilman muuta ryhdyttävä hinnoitteluunsa noudattamaan seuraavaa alemmaa hinnoitteluryhmää kuin mitä kansanhuoltoministeriön päätöksessä on määrätty.

Hinnoitteluryhmitysanomusta tai -vahvistusta koskevat asiapaperit on lähetettävä kansanhuoltoministeriölle *paikallisen kansanhuoltolautakunnan kautta*. Suoraan kansanhuoltoministeriöön lähetettyjä anomuksia ei oteta käsiteltäviksi.

Anomusasiakirjasta tulee käydä ilmi seuraavat seikat:

- 1) liikkeen nimi,
- 2) omistaja ja ellei omistaja itse liikettään hoida, vastuunalainen hoitaja ja tämän sijainen, jos sellainen on,
- 3) sijaitsemispaikka,
- 4) liikkeen laatu,
- 5) hinnoitteluryhmä, johon liike hinnoittelussa on lukeutunut.

Anomuskirjaan on liitettävä kansanhuoltolautakunnan tai muun viranomaisen oikeaksi todistama jäljennös 18 päivänä helmikuuta 1938 majoitus- ja ravitsemisliikkeistä annetun asetuksen mukaisesta voimassa olevasta luokituspäätöksestä tai siitä päätöksestä tai luvasta, jonka nojalla ravitsemisliike ilmoituksen tehdessään toimii, siis viimeinen. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että lääninhallituksen päätös saa olla päivätty aikaisintaan 18 päivänä helmikuuta 1938 ja tulee sen edelleenkin sellaisenaan olla voimassa. Kun mainitun asetuksen perusteella on suoritettu ravitsemisliikkeiden uudelleenluokittelu, eivät sitä vanhemmat päätökset ole päteviä. Päätösjäljennöksen saa postijälkivaatimuksella tilata asianomaisesta lääninhallituksesta n. s. toimimieheltä, joka nimenomaan toimittaa m. m. tällaisia tehtäviä. Alkuperäisiä päätöksiä ei siis ole lähetettävä, vaan ainoastaan ylläolevalla tavalla oikeaksi todistettu jäljennös.

Jos liike haluaa siirtoa muuhun kuin sille 3 §:n mukaan kuuluvaan tai sille määrättyyn hinnoitteluryhmään, on tällainenkin anomus jätettävä paikalliselle kansanhuoltolautakunnalle sen lausunnon saamista varten, eikä lähetettävä anomusta suoraan kansanhuoltoministeriöön. Anomuksessa on perusteellisesti esitettävä syyt, joiden nojalla siirtoa anotaan, ja on siihen liitettävä selvitys liikkeen tuotosta vuosilta 1939—41, mieluummin tulosta omaisuustaseen muodossa sekä anojan hinnat vuoden 1939 elokuussa ja 15 päivänä lokakuuta 1940 sekä anomusentekoaikana.

Ellei liike vielä ole saanut hinnoitteluryhmitystä, tai jos se on anonut siirtoa toiseen ryhmään, on sen päätöksen saamiseen saakka noudatettava sille 3 §:n mukaan kuuluvaa tai sille määrättyä ryhmää. Omavaltaiset hintaryhmän sovellutukset ovat rangaistuksenalaisia.

4 §.

Koko leipäannoksen tulee sisältää keskimäärin $66 \frac{2}{3}$ grammaa tuoretta leipää tai keskimäärin 50 grammaa kuivaa leipää.

Kahvi- ja ruokaleipäannoksina sekä jälkiruoan yhteydessä saadaan tarjoilla ainoastaan sellaisia leipälaatuja, joiden valmistus myyntiä varten ja myynti on sallittu.

5 §.

Lihavalmisteissa, joilla tarkoitetaan kaikkia lihaa tai lihajalosteita sisältäviä valmisteita, on käytettävä annosta kohden lihaa raakapainoltaan seuraavat määrät:

makkaravalmiste	100 gr
jauhelihavalmiste	75 „
muhennos, höystö ja niihin verrattava	75 „
lämmin voileipä	75 „
sianlihakastike	75 „
maksa, munuainen ja kieli	75 „
laatikko (vuoka)	50 „
leikkele	50 „
voileipä	50 „
lihakeitto	50 „
hyytelöt ja lihaliemestä valmistettu keitto	25 „

Täyslihasta valmistetuissa annoksissa on käytettävä annosta kohden lihaa raakapainoltaan 125 grammaa.

6 §.

Säännöstelynälaista lihaa sisältävien täysliha-annosten valmistaminen ja tarjoileminen ravitsemisliikkeissä on kielletty.

Kuitenkin on eläinten kieltä, sydäntä, munuaista, kateenkorvarauhasta ja keuhkoa sisältävien täysliha-annosten valmistaminen ja tarjoileminen sallittu.

Kiellettyjä ovat siis kaikki kokolihasta valmistetut ruoat, kuten kyljys, pihvi, leike, paisti, vatkuli, karjalanpaisti y. m. niihin verrattavat. Sallittuja ovat sensijaan sellaiset vihanneksin, juuriksin (perunoin y. m.) jätetut liharuoat kuin sianlihakastike, merimiespihvi j. n. e. Lisäksi ovat täysilihasta valmistettuina sallitut kielestä ja erikseen mainituista sisälmyksistä valmistetut ruoat.

7 §.

Ravitsemisliikkeissä ei yleisessä kala- ja vihannespöydässä saada tarjoilla säännöstelynalaisista lihaa eikä lihajalosteita.

Ravitsemisliikkeissä ei saada maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin tarjoilla säännöstelynalaisia lihajalosteita eikä niistä tai säännöstelynalaisesta lihasta valmistettua ruokaa.

8 §.

Ravitsemisliikkeissä, joissa tarjoillaan aterioita, tulee olla saatavissa 2 §:ssä numerolla 223 merkitty lounas, numerolla 226 merkitty päivällinen ja numerolla 230 merkitty illallinen.

On havaittu, että eräät ravitsemisliikkeet ovat koettaneet vastustaa ylläolevassa pykälässä mainituiden ateriain N:o 223, 226 ja 230 käyttöä järjestämällä ne sellaisiksi, että niistä menee runsaasti kuponkeja tai että niihin kuuluva lämmin ruoka ei ole valittavissa. Tämän johdosta huomautetaan, että näihin aterioihin on ehdottomasti sisällytettävä myös kupongetti tai korkeintaan osakupongilla saatavia ruokalajeja ja lämpimän ruoan valinta on tehtävä mahdolliseksi. Myöskin on ruokalistaan, jos sitä on tähän saakka käytetty, ehdottomasti merkittävä nämä ateriat.

9 §.

Ravitsemisliikkeiden tulee merkitä hinnastoihinsa ja ruokalistoihinsa mihin 2 §:ssä mainittuun hinnoitteluryhmään liike kuuluu.

Ravintolalaskuun, jossa tulee olla liikkeen nimi, on merkittävä tarjoillun ruoan tai virvokkeen hinta sekä sen nimikkeelle 2 §:ssä määrätty numero.

Niissä liikkeissä, joissa tarjoillusta ruoasta tai virvokkeista on annettu lasku, on se edelleen annettava. Jos liikkeessä ei

tähän saakka ole laskua annettu, voi kansanhuoltoministeriö määrätä, että liikkeen on tarjoillusta ruoasta ja virvokkeista annettava lasku.

Tätä pykälää vastaan on esiintynyt paljon rikkomuksia.

Määräysten mukaan on hinnastoista ja ruokalistoista käytävä selville, mihin hintaryhmään liike on määrätty, ja on tämä merkintä vaadittaessa todistettava kansanhuoltoministeriön päätöksellä.

Laskusta, joka on edelleenkin annettava niissä ravitsemisliikkeissä, joissa se on tähänkin asti annettu, tulee selvitä:

- 1) liikkeen nimi,
- 2) tarjoillun ravinnon ja virvokkeen numero 2 §:n mukaisesti samoin kuin mainitussa pykälässä nimikkeelle määrätty yksikköhinta,
- 3) annoksien lukumäärä.

Useampia nimikkeitä ei saa kirjoittaa yhteen siten, että yksikköhinta jää tulematta näkyviin.

10 §.

Tässä päätöksessä vahvistettuihin ylimpiin hintoihin, joita määrättäessä on otettu huomioon liikevaihtoverosta aiheutuva hinnan korotus, ei saada lisätä 30 päivänä joulukuuta 1941 annetun liikevaihtoverolain voimaan tulosta johtuvista muutoksista tarvikkeiden hintoihin 8 päivänä tammikuuta 1942 annetussa kansanhuoltoministeriön päätöksessä sallittuja hintojen koroituksia.

Kuten jo 2 §:n yhteydessä mainittiin, on taulukossa esitetyissä hinnoissa jo otettu huomioon uusitun liikevaihtoverolain aiheuttamat korotukset, joten näihin hintoihin ei saa tehdä mitään tähän perustuvia muutoksia.

11 §.

Ravitsemisliikkeen tulee asettaa tämä päätös sopivalla tavalla yleisön nähtäväksi.

Ravitsemisliikkeen tulee asettaa sekä hinnoitteluryhmityspäätös että kansanhuoltoministeriön ravitsemisliikkeissä tarjoiltavan ravinnon ja virvokkeiden sekä niiden hintojen säännöstelystä tammikuun 30 päivänä 1942 antama päätös sekä siihen mahdollisesti myöhemmin tehtävät muutokset sopivalla tavalla yleisön nähtäväksi. Tämä tarkoittaa sitä, että ne on joko ripustettava seinälle tai liitettävä hinnastoihin. Pakoittavissa tapauksissa voidaan hyväksyä myöskin tapa, että päätöksistä tehdään merkintä hinnastoon tai ruokalistaan ja että esim. kassassa säilytetyt molemmat päätökset vaadittaessa viipymättä esitetään asiakkaille.

Mainittua tammikuun 30 päivänä 1942 annettua päätöstä eivät kansanhuoltolautakunnat ole velvolliset liikkeille toimittamaan, vaan on niiden itsensä se hankittava.

12 §.

Kansanhuoltoministeriö myöntää tarvittaessa erikoisten syiden perusteella poikkeuksia tämän päätöksen määräyksistä.

Kuten pykälän sanamuodosta käy ilmi, tullaan sitä käyttämään vain erikoistapauksissa, joissa erittäin painavat syyt sitä vaativat eikä sitä siis ole tarkoitettu miksikään päätöksessä annettujen määräysten yleiseksi kiertotieksi.

13 §.

Tällä päätöksellä kumotaan kansanhuoltoministeriön ravitsemisliikkeissä tarjoiltavan ravinnon ja virvokkeiden sekä niiden hintojen säännöstelystä 12 päivänä elokuuta 1941 antama päätös sekä sitä muuttaneet päätökset.

Tämän pykälän johdosta huomautetaan, että kiertokirjeessä 26 päivältä syyskuuta 1941 annetut ohjeet ovat edelleenkin voimassa sikäli kuin ne eivät ole ristiriidassa uuden päätöksen määräysten tai niiden perusteella annettujen ohjeiden kanssa.

Ravitsemisliikkeiden harjoittajilla on syytä tarkoin tutustua edellämainitun kansanhuoltoministeriön päätöksen määräyksiin, sillä niiden noudattamista tullaan entistä tehokkaammin valvomaan ja rikkomuksista tai mielivaltaisesta tulkinnasta nostamaan syyte sekä saattamaan asianomaiset rangaistukseen toukokuun 6 päivänä 1941 väestön toimeentuloa vaarantavien rikosten rankaisemisesta annetun lain mukaan.

Hinta 2: —